
FÆLLES LÆRINGS- OG DANNELSESSYN 0–18 ÅR

FURESØ
KOMMUNE

Læring og dannelse i Furesø Kommune

Det er Furesø Kommunes vision, at alle børn og unge skal trives, udvikle sig og lære ud fra deres individuelle forudsætninger og som en del af sociale fællesskaber. Dagtilbud, FFO og skole realiserer denne vision i den udvikling og dannelse, som børn og unge gennemgår i samarbejdet med familierne. Dannelse handler om, hvordan man bliver til som menneske. Vi siger det kort: "At blive til nogen i små og store fællesskaber".

At blive til nogen i små og store fællesskaber

Børn og unge indgår hver dag i små og store fællesskaber, der har betydning for deres dannelse og for, hvilke mennesker de udvikler sig til. Børn og unge vokser op i et samfund, som er præget af hastige forandringer, der har stor betydning for menneskers liv og fællesskaber. Det kræver, at børn og unge er forankret i værdier og tilegner sig viden, så de kan træffe valg og indgå i forpligtende demokratiske fællesskaber.

Dannelsesformål

I Furesø Kommune ser vi det langsigtede mål for børn og unges læring og udvikling i vores dannelsesformål:

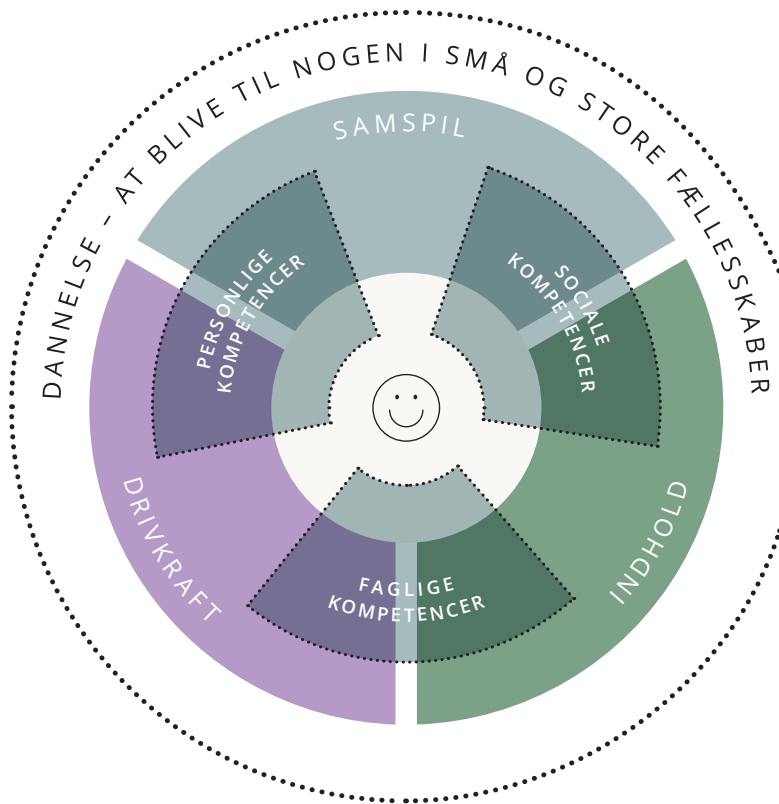
Børn og unge dannes, når de deltager engageret i forpligtende fællesskaber og forankrer normer, værdier og viden i deres personlighed, såvel kognitivt som kropsligt. Værdier, der skaber retning og sætter børn og unge i stand til at agere som hensynsfulde, nysgerrige, kritiske, fejlmodige, ansvarfulde, demokratiske mennesker i både den nære og den globale verden og med forståelse for menneskets samspil med naturen.

Kendetegn

Tilrettelæggelse af pædagogiske aktiviteter og læringsmiljøer i dagtilbud, FFO og skole samt undervisningen i alle skolens fag, sigter mod dannelsesformålet så alle børn og unge i Furesø kendetegnes ved at være:

- engagerede og deltagende
- innovative og fejlmodige
- ansvarlige og klimabevidste.

ENGAGEREDE
OG DELTAGENDE

INNOVATIVE
OG FEJLMODIGE

ANSVARLIGE OG
KLIMABEVIDSTE

LÆRINGSMILJØER SKAL TILBYDE:

Drivkraft

Nysgerrighed, motivation og interesse

Samspil

Handling, kommunikation og relation med omverdenen

Indhold

Viden, færdigheder og mening

BØRN OG UNGE UDVIKLER MANGE KOMPETENCER:

Personlige

Motivation, følelser, vilje og engagement

Sociale

Handlekraft, kommunikation og samarbejde

Faglige

Indsigt, refleksion, færdigheder og mestring

Sådan forstår vi læring

Ved begrebet læring forstår vi både:

- udbyttet af læringen, altså den viden, erkendelse, færdighed eller kompetence, man har tilegnet sig
- læreprocessen, når man lærer sig noget.

Vi beskriver børn og unges udbytte af deres læring ud fra tre dimensioner:

- Personlige kompetencer: At ville
Motivation, følelser, vilje og engagement
- Sociale kompetencer: At gøre
Handlekraft, kommunikation og samarbejde
- Faglige kompetencer: At vide og kunne
Indsigt, refleksion, færdigheder og mestring.

Vi forstår læring som en relationel proces, der foregår i fællesskaber i forskellige kontekster. Læring er en kognitiv og kropslig proces i det enkelte barn og den enkelte unge og får betydning, når den bringes i spil med omverdenen. Læring sker, når børn og unge deltager aktivt, sætter sig mål, opstiller hypoteser, eksperimenterer, forstyrres, overkommer fejl og innoverer. Læringen bliver forstærket, når den opleves meningsfuld og kobler sig til børn og unges drivkræfter og engagementer. Det brede læringsbegreb dækker over personlige, sociale og faglige kompetencer, der tilegnes både i forløb, der er tilrettelagt didaktisk, og i hverdagslivet.

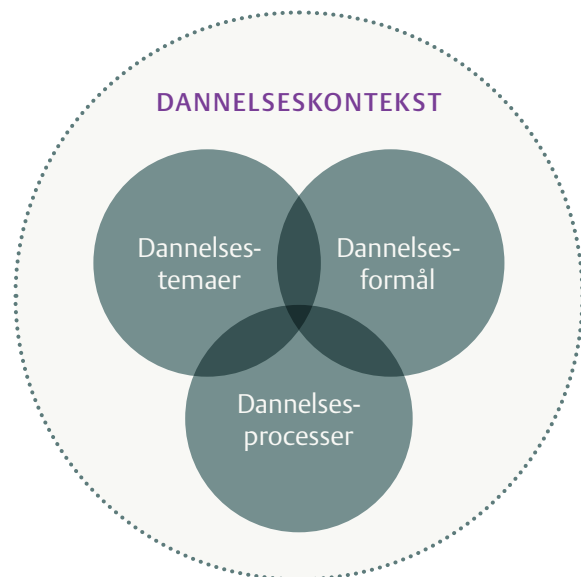
Læring indeholder tre dynamiske dimensioner:

- Drivkraft: Nysgerrighed, motivation og interesse
- Samspil: Handling, kommunikation og relation med omverdenen
- Indhold: Viden, færdigheder og mening.

Disse tre dimensioner er på spil i alle læringssituationer og læringsmiljøer. Dimensionerne indgår i den didaktiske planlægning af pædagogiske forløb, undervisning og i tilrettelæggelsen af læringsmiljøet, herunder rutinesituationer samt børne- og ungekulturen.

Det teoretiske afsæt for læringsforståelsen er inspireret af blandt andre Vygotsky (zonen for nærmeste udvikling), Lave & Wenger (situeret læring i praksisfællesskaber), Piaget (kognitiv læring), Knud Illeris (det brede læringsbegreb), Lene Tanggaard (læringsglemsel), John Hattie og James Nottingham (progression, feedback og feed-forward).

Mens læring handler om tilegnelse af viden, færdigheder, erfaringer og kompetencer, sætter dannelse fokus på tilegnelse af normer og værdier, og hvordan man bliver til som menneske i horisonten af noget større. Dannelsesbegrebet er komplekst; vi illustrerer det ved hjælp af et dannesekompas.

Sådan forstår vi dannelse

Dannelsesformål: Børn og unge dannes, når de deltager engageret i forpligtende fællesskaber og forankrer normer, værdier og viden i deres personlighed, såvel kognitivt som kropsligt. Værdier, der skaber retning og sætter børn og unge i stand til at agere som hensynsfulde, nysgerrige, kritiske, fejlmodige, ansvarsfulde, demokratiske mennesker i både den nære og den globale verden og med forståelse for menneskets samspil med naturen.

Dannelsesformålet rækker ud over kompetencebegrebet, fordi børn og unge aktivt deltager og forankrer værdier og viden i egen personlighed. Udbyttet gælder både det intentionelle og planlagte og det, der sker uden for de fagprofessionelles opmærksomhed. I Furesø udtrykker dannelsesformålet og de tre kendetegn det, børn og unge særligt skal have med sig fra dagtilbud, FFO og skoler.

Dannelsestemaer er temaer, der særligt beforder dannelsesprocesser. Temaer, der er meningsfulde, udfordrer og tilbyder inddragelse af børn og unges engagementer. Indhold kan ses som dannelsesnøgler, der "låser en verden op" og derved bidrager til børn og unges dannelse. Dannelse finder sted inden for forskellige tilgange til verden, hvor arbejdet med det faglige indhold, koblingen til temaer i den pædagogiske læreplan, og til fag i skolen, giver børn og unge muligheder for at tilegne sig viden og færdigheder. Den matematiske og naturvidenskabelige tilgang handler fx om at løse svære regnestykker, sortere efter former og samtidig opnå erkendelser om matematikkens væsen; at logisk forståelse er én måde at erkende verden på. Den sproglige og kulturelle til

gang og den æstetiske og ekspressive udtrykker andre måder at tilgå verden på. Når børn og unge arbejder med kulturelle udtryksformer, så møder de andres kulturelle produktioner, fx i form af litteratur, musik, teater, ligesom børn og unge selv skaber kulturelle udtryk. Begge dele giver mulighed for at forstå og bidrage til kulturelle fællesskaber og kan udvide børn og unges verdensbilleder.

Dannelsesprocesser understøtter, at børn og unge opnår indsigt og udsyn og dannes som subjekter. Her får børn og unge erfaringer med at deltage, tage ansvar og have betydning for fællesskaber og demokrati. De pædagogiske processer skal give rum for børn og unges nysgerrighed, kreativitet, virkelyst og vedholdenhed samt fejlmodighed, så børn og unge får erfaringer med at håndtere modgang – erfaringer, som peger frem imod dannelsesformålet.

Dannelseskontekst er baggrundstæppet af samfundsmæssige, historiske og teoretiske sammenhænge, som dannelsen foregår indenfor. I takt med at samfundet forandres, forandres dannelsesdiskussionerne. De aktuelle samfundsmæssige udfordringer og tidstypiske nøgleproblemer som fx klimaudfordringer, kan særligt styrke børn og unges almene dannelse. FN's verdensmål, erfaringer med sociale medier og digitale teknologier rummer andre aktuelle temaer med mulighed for stor dannelseskraft.

Teoretisk inspiration

Vores teoretiske afsæt for dannelsesbegrebet er inspireret af Wolfgang Klafki (tidstypiske nøgleproblemer), Alexander Von Oettingen (almene dannelse), Leif Moos (dannelseskompas), Lene Tanggaard (dannelseslandskab) og Thomas Aastrup Rømer (dannelseskontekst).

Det fælles lærings- og dannelsessyn i praksis

Vi realiserer det fælles lærings- og dannelsessyn, når vi anvender vores fagprofessionelle dømmekraft, viden og kompetencer i forhold til at understøtte de tre kendetegn i dannelsesformålet. Det gælder fx i den didaktiske planlægning, refleksion og evaluering. I arbejdet med overgange, forældresamarbejdet, de professionelle læringsfællesskaber (PLF), samarbejde på tværs af pædagogiske tilbud, og når ledere udfører læringsledelse sammen med medarbejdere.

Læringsmiljøer skal understøtte børn og unges trivsel, læring, udvikling og dannelse og er derfor en del af det fælles lærings- og dannelsessyn, som vi tænker aktivt med ind i hverdagen i:

- pædagogiske forløb og undervisning, læreplans-temaer og fag
- rutinesituationer, fx ved måltider og i garderoben
- børne- og ungekultur fx i leg og frikvarter.

Som professionelle praktikere og ledere arbejder vi med didaktisk planlægning, opfølgning og evaluering. Vi reflekterer over vores praksis og over, hvordan vi tilbyder børn og unge de bedst mulige læringsmiljøer og forudsætninger for læring og dannelse.

Forældre og hjemmemiljø

Forældrene samarbejder med os professionelle praktikere om børns og unges trivsel, læring, progression og dannelse. Vi vil gerne involvere forældrene om deres børns og unges læring og dannelse og inddrage deres ressourcer aktivt. Dette samspil er med til at forstærke læring på tværs af hjemmet og det pædagogiske miljø. Dialoger i samarbejdet vil sætte fokus på børns og unges læring og udvikling i forhold til deres faglige, personlige og sociale kompetencer og på det langsigtede mål for deres læring og udvikling, deres dannelse. Samarbejdet er med til at understøtte læring og dannelse på tværs af hjem og læringsfællesskaber i dagtilbud, FFO og skole og inddrager børn og unges hverdagsliv.

DANNELSESLANDSKAB

- Hvad møder I på jeres vej?
- Hvad skal I tage vare på?
- Hvordan møder fællesskaberne børns engagementer og drivkræfter?
- Hvor ser I det pædagogiske grundlag i jeres dannelseslandskab?
- Hvor ser I fagenes formål i dannelseslandskabet?
- Hvad møder forældrene?
- Hvordan skaber I plads til alle i jeres dannelseslandskab?
- Hvilke højdedrag (muligheder) og hvilke lavninger (forhindringer) får I øje på i jeres dannelseslandskab?
- Hvor henter I næring til jeres drivkræfter?

Kendetegn

Tilrettelæggelse af pædagogiske aktiviteter og læringsmiljøer i dagtilbud, FFO og skole samt undervisningen i alle skolens fag sigter mod dannelsesformålet, så alle børn og unge i Furesø bliver:

ENGAGEREDE OG DELTAGENDE

Børn og unge skal tilbydes erfaringer med at udvikle og deltage engageret i forpligtende små og store fællesskaber, hvor de bidrager og oplever at have betydning, der styrker deres selvværd. Børn og unge skal udfordres og erfare meningsfuldt samvær og have medbestemmelse i pædagogiske aktiviteter og i undervisningen. De skal øve sig i at indgå i demokratiske dialoger, være nysgerrige og handle hensynsfuldt over for andre mennesker.

INNOVATIVE OG FEJLMODIGE

Børn og unge skal have mulighed for at udfolde kreativitet, virkelyst, kritiske refleksioner, vedholdenhed og fejlmodighed. Børn og unge skal opleve at mestre modgang og erfare, at man ved at øve sig, fx gennem fagenes metoder og ved at eksperimentere, kan udvikle idéer, der kan bidrage til løsninger. De skal udvikle digitale kompetencer, så de kan forstå og vurdere teknologier og designprocessers betydning for fællesskaber. De skal gøre sig erfaringer med praksisnære og praktisk/musiske aktiviteter.

ANSVARLIGE OG KLIMABEVIDSTE

Børn og unge skal gennem kundskab, viden og erfaringer fra undervisning i fagene og de pædagogiske aktiviteter opnå indsigt og globalt udsyn, der skaber ansvarlighed og en forståelse for, at deres handlinger har betydning for fællesskaber, både de nære og de globale. Børn og unge skal opleve, at de påvirker natur, miljø og klima og oplever forbundethed med naturen og gør en indsats, der bidrager til et bæredygtigt samfund.

Når vi realiserer dannelsesformålet i dagtilbud, FFO og skole, reflekterer vi sammen over vores pædagogiske praksis:

- Hvordan skaber vi dannelsesmuligheder for børn og unge i dagtilbud, FFO og skole?
- Hvordan kan den styrkede pædagogiske læreplan og folkeskolens og fagenes formål bidrage til at skabe dannelsesmuligheder for børn og unge?
- Hvordan bidrager fællesskaber til børn og unges dannelsesmuligheder?

Furesø Kommunes fælles lærings- og dannelsessyn 0-18 år

Det er Furesø Kommunes vision, at alle børn og unge skal have mulighed for at udfolde deres fulde potentiale gennem deres dannelses- og læringsprocesser. Dette kommer til udtryk i Furesø Kommunes Børne- og Ungepolitik samt mål og succeskriterier for 2030.

Et fælles lærings- og dannelsessyn er grundsynet og det faglige fundament for 0-18-årsområdet. Det styrker og kvalificerer vores fælles indsats for børn og unges læring og dannelse i dagtilbud, FFO og skoler. Det fælles lærings- og dannelsessyn udtrykker både vores forståelse af begreberne læring og dannelse, og hvordan pædagogiske medarbejdere understøtter børn og unges læring, dannelse og uddannelse. Det erstatter ikke forskellige didaktiske modeller. Et grundsyn, som vi vurderer nye metoder og redskaber op imod.

Det fælles lærings- og dannelsessyn for 0-18-årsområdet er udarbejdet af Center for Dagtilbud, Skole og Forebyggelse og revideret i foråret 2022. Det er godkendt af Udvalget for Dagtilbud og Familier og Udvalget for Skole og Ungdomsuddannelse og realiseres i perioden 2021-2023.

Lærings- og dannelsessynet afspejler også formålsparagrafferne i Dagtilbudsloven og Folkeskoleloven samt FN's Børnekonvention, der fremhæver børn og unges ret til at:

- udtrykke deres mening, og at den respekteres
- få undervisning, der udvikler deres personlighed og evner
- leve i overensstemmelse med deres egen kultur.

